

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอ
ปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยได้กำหนดแนวทาง
ในการดำเนินการวิจัยดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือในการวิจัย
3. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ผู้บริหารระดับสูง ได้แก่ นายกองค์การบริหาร
ส่วนตำบล รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปราณบุรี จำนวน 18 คน ผู้บริหารระดับกลาง
ได้แก่ ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการกอง ในองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปราณบุรี
จำนวน 30 คน และเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติการ ได้แก่ หัวหน้าฝ่าย หัวหน้างาน และเจ้าหน้าที่ประจำกองงาน
จำนวน 240 คน รวมประชากรทั้งสิ้น จำนวน 288 คน ดังรายละเอียดในตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอลำปางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

หน่วยงาน	ผู้บริหาร ระดับสูง (คน)	ผู้บริหาร ระดับกลาง (คน)	เจ้าหน้าที่ ปฏิบัติการ (คน)	รวม
องค์การบริหารส่วนตำบลลำปางบุรี	3	5	40	48
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาน้อย	3	5	40	48
องค์การบริหารส่วนตำบลปากน้ำปราณ	3	5	40	48
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองตาแต้ม	3	5	40	48
องค์การบริหารส่วนตำบลวังก้ง	3	5	40	48
องค์การบริหารส่วนตำบลเขาจ้าว	3	5	40	48
รวม	18	30	240	288

กลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้สูตรของทาโร่ ยามาเน่ (Taro Yamane อ้างถึงใน ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2550 : 47) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ($\alpha = 0.05$) ดังนี้

$$\text{สูตร } n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (0.05)

$$\begin{aligned} \text{แทนค่า } n &= \frac{288}{1 + 288 \times (0.05)^2} \\ &= 167.44 \approx 168 \end{aligned}$$

ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงใช้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 168 คน จึงคำนวณหาจำนวนกลุ่มตัวอย่าง แล้วใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (Stratified random sampling) และกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยการเปรียบเทียบสัดส่วน ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างตามตัวแปร ดังตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 บุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

ตำแหน่ง	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)	ร้อยละ
ผู้บริหารระดับสูง	18	10	6.25
ผู้บริหารระดับกลาง	30	17	10.42
เจ้าหน้าที่ปฏิบัติการ	240	141	83.33
รวม	288	168	100

เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ

1. แบบสอบถามภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แบบสอบถามออกเป็น 4 ตอนประกอบด้วย

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และตำแหน่งงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยคุณลักษณะของผู้นำ ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านสังคม และด้านกายภาพ ด้านละ 5 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอปรางบุรี ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลต่ออุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ด้านละ 5 ข้อ

ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้นำ/ภาวะผู้นำ	ระดับคะแนน
มากที่สุด/เห็นด้วยอย่างยิ่ง	5
มาก/เห็นด้วย	4
ปานกลาง/ไม่แน่ใจ	3
น้อย/ไม่เห็นด้วย	2
น้อยที่สุด/ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	1

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะต่าง ๆ เกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจาก แนวคิด ทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาเป็นแนวทางในการสร้างประเด็นและตัวแปรตามในแบบสอบถาม
2. วิเคราะห์ตัวแปรย่อยของตัวแปรตามออกเป็นตัวแปรชี้วัด (Indicators) ต่าง ๆ
3. นำตัวแปรชี้วัดไปสร้างเป็นแบบสอบถาม
4. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมภาคนิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรง (Face Validity) จากนั้นนำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะไปปรับปรุงแก้ไข
5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity)
6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) (ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2549 : 85) กับกลุ่มบุคลากรสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 30 ราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้
7. นำแบบสอบถามดังกล่าวที่ได้รับกลับคืนไปหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (Alfa coefficient) ตามสูตรของครอนบาค (Cronbach, อ้างถึงในฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์, 2548 : 125) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ เท่ากับ 0.991 โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแต่ละปัจจัยดังนี้
 - 7.1 ปัจจัยคุณลักษณะของผู้นำ ได้แก่ ด้านบุคลิกภาพ ด้านความรู้ความสามารถ ด้านสังคม และด้านกายภาพ ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในภาพรวมเท่ากับ 0.986
 - 7.2 ภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ในอำเภอปราณบุรี ได้แก่ ด้านการมีอิทธิพลต่ออุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามในภาพรวมเท่ากับ 0.982
8. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา และความเชื่อมั่น เพื่อนำไปใช้เป็นแบบสอบถามที่ใช้ในการวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้เขียนดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตราชการจากศูนย์จัดการศึกษานอกสถานที่ตั้ง มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี ถึงผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยได้ไปจัดเก็บแบบสอบถามด้วยตนเอง หลังจากแจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ประมาณ 1 เดือน
3. นำแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยได้แบบสอบถามคืนมา ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลและจัดเรียงลำดับข้อมูล
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ประมวลผลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ในการตอบ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องชัดเจน ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถามดำเนินการ ดังนี้
 - 2.1 วิเคราะห์เชิงพรรณนาสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และหาค่าร้อยละ (Percentage)
 - 2.2 การวิเคราะห์ปัจจัยคุณลักษณะของผู้นำและระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปราณบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ วิเคราะห์โดยหา ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เป็นรายชื่อและรายด้านโดยยึดตามหลักเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยของเบสต์และคานัน (Bast & Kahn, 1989 อ้างถึงในสิน พันธุ์พินิจ, 2547 : 155) ข้อมูลพิจารณาจากค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์ในการคำนวณน้ำหนักคะแนน ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00	หมายถึง	มีภาวะผู้นำมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49	หมายถึง	มีภาวะผู้นำมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49	หมายถึง	มีภาวะผู้นำปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49	หมายถึง	มีภาวะผู้นำน้อย
ค่าเฉลี่ยต่ำกว่า 1.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำน้อยที่สุด

2.3 วิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามสถานภาพส่วนบุคคล วิเคราะห์โดยการทดสอบสมมุติฐาน ด้วยการทดสอบค่าที (t - test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีการทดสอบของเชฟเฟ (Sheffe's Method)

2.4 การวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยคุณลักษณะของผู้นำกับภาวะผู้นำของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอปรางบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยใช้ค่าสถิติเพียร์สัน (r) กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

2.4.1 ค่าสัมประสิทธิ์มีค่าระหว่าง $-1 \leq r \leq 1$ ซึ่งค่า r มีความหมายดังนี้

- 1) ค่า r เป็นลบ แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงกันข้าม
- 2) ค่า r เป็นบวกแสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
- 3) ค่า r มีค่าเข้าใกล้ 1 แสดงว่า x และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์กันมาก

4) ค่า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง X และ Y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามและมีความสัมพันธ์กันน้อย

5) ค่า $r=0$ แสดงว่า X และ Y ไม่มีความสัมพันธ์กัน

6) ค่า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า X และ Y มีความสัมพันธ์กันน้อยมาก

2.4.2 การแปลความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์มีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2550 : 314)

1) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 1 (0.70-0.90) แสดงว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง (ถ้าสูงกว่า .90 ถือว่าอยู่ในระดับสูงมาก)

2) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0.50 (0.30-0.70) แสดงว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง

3) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เข้าใกล้ 0.00 (0.29 และต่ำกว่า) แสดงว่ามีความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ

4) ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เป็น 0.00 แสดงว่าไม่มีความสัมพันธ์กัน